

JUSTITSMINISTERIET

Vejledning om anvendelse af samlingssteds- forbudsloven

1. Forord

Samlingsstedsforbudsloven¹ trådte i kraft den 1. juli 2017 – som en del af gennemførelsen af bandepakke III² – og bygger på betænkning nr. 1562/2016 om indsatsen over for rockerborge mv. afgivet af Udvalget om indsatsen over for rockerborge.

Samlingsstedsforbudsloven giver kommunerne adgang til at nedlægge forbud mod, at en ejendom anvendes som samlingssted for en bestemt gruppe, f.eks. en bande, hvis anvendelsen er egnet til at medføre væsentlig ulempe og utryghed for de omkringboende.

Det indgår som et initiativ i bandepakke IV,³ at der skal sikres bedre forudsætninger for at forbyde rockerborge og bandeklubhuse. Initiativet gennemføres ved udstedelsen af denne vejledning, som skal være med til at sikre, at kommunerne har bedre forudsætninger for at anvende loven i praksis.

Vejledningen har til formål at give en overordnet beskrivelse af betingelserne for, hvornår en kommune kan nedlægge et forbud og af de opgaver, der er pålagt kommunerne, i den forbindelse.

Vejledningen er udarbejdet under inddragelse af KL og udvalgte kommuner.

Peter Hummelgaard

¹ Lov nr. 653 af 8. juni 2017 om forbud mod anvendelse af bestemte ejendomme som samlingssted for en gruppe med senere ændringer.

² *Aftale om bandepakke III – Bander bag tremmer* indgået den 24. marts 2017 mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti (bandepakke III).

³ *Aftale om bandepakke IV – Trygge nabolag i hele Danmark* indgået den 8. november 2023 mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige (bandepakke IV).

Indhold

1.	Forord	1
2.	Generelle betingelser for at nedlægge et samlingsstedsforbud	4
2.1	Ejendommens beliggenhed	4
2.2	Samlingssted	5
2.3	Bestemt gruppe	5
2.4	Egnet til at medføre væsentlig ulempe og utryghed for de omkringboende	6
2.5	Proportionalitet mv.	12
2.6	Skal der gives en forudgående advarsel?	13
3.	Forbuddets indhold	15
3.1	Hvem gælder et forbud eller en advarsel for?	15
3.2	Hvad indebærer et forbud?	15
3.2.1	Forbud	15
3.3	Hvor længe gælder et forbud eller en advarsel?	16
3.3.1	Forbud	16
3.3.2	Advarsel	18
4.	Kommunens behandling af forbudssager	19
4.1	Kommunalbestyrelsens kompetence	19
4.2	Kommunalbestyrelsens pligt til at overveje forbud eller advarsel	19
4.3	Bekendtgørelse af forbud og advarsler	20
4.3.1	Aflevering og tinglysning	20
4.3.2	Underretning	20
4.3.3	Tilbagekaldelse	21
4.3.4	Aflysning i tingbogen	21
4.4	Sagsbehandling	22
4.5	Dokumentation	23
4.5.1	Samarbejde mellem politi og kommune	23
4.5.2	Egne undersøgelser mv.	24
4.5.3	Ejer og brugers oplysningspligt	24
4.6	Adgang til at forlange ejendommen overtaget af kommunen	25
5.	Klageadgang	26
5.1	Planklagenævnet	26
5.2	Grundlovens § 63	26

6.	Tilsyn, håndhævelse og straf	27
6.1	Tilsyn	27
6.1.1	Kommunens rolle	27
6.1.2	Politiets rolle	28
6.2	Straf	29
7.	Øvrig lovgivning hvor kommunalbestyrelsen har kompetencen	31
7.1	Planloven	31
7.2	Byggeloven	32
7.3	Byfornyelsesloven	32
8.	Øvrig lovgivning hvor politiet har kompetencen	33
8.1	Rockerloven	33
8.2	Øvrig lovgivning	34
9.	Oversigt over sagsgang	35

2. Generelle betingelser for at nedlægge et samlingsstedsforbud

Efter samlingsstedsforbudslovens § 1, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen nedlægge forbud mod, at en ejendom anvendes som samlingssted for en bestemt gruppe, hvis gruppens anvendelse af ejendommen som samlingssted er egnet til at medføre væsentlig ulempe og utryghed for de omkringboende, jf. dog stk. 2 om forudgående advarsel.

Det beror på et skøn i hvert enkelt tilfælde, om der skal nedlægges et forbud. I vejledningens afsnit 2.1-6 beskrives en række generelle betingelser for skønnet. Det bemærkes i den forbindelse, at kommunerne har pligt til at overveje at nedlægge forbud mod, at en ejendom anvendes som samlingssted for en bestemt gruppe, hvis betingelserne er opfyldt, jf. nærmere under pkt. 4.2.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til samlingsstedsforbudsloven, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 13 ff. og 30 ff.

2.1 Ejendommens beliggenhed

Et forbud kan nedlægges, uanset hvor ejendommen geografisk er placeret, hvis ejendommens anvendelse som samlingssted er egnet til at medføre væsentlig ulempe og utryghed for de *omkringboende*.

Det har formodningen imod sig, at ovenstående er tilfældet, hvis ejendommen *ikke* ligger i et område, der i en lokalplan er udlagt til beboelse eller offentlige formål som skoler, daginstitutioner, fritidsklubber og lignende, eller i et område, der faktisk anvendes til beboelse eller offentlige formål som de nævnte. Det skyldes, at "skadevirkningen" er større, hvis ejendommen er beliggende i et tæt bebygget boligområde eller et område med offentlige institutioner, hvor børn færdes, end hvis den f.eks. ligger i et område uden tætte naboer eller i et erhvervsområde, hvor der ikke er beboelse tæt på.

Det kan imidlertid ikke udelukkes, at en gruppes anvendelse af en ejendom som samlingssted vil være egnet til at medføre væsentlig ulempe og utryghed for de omkringboende, selvom ejendommen er beliggende i sidstnævnte områder.

Eksempel fra praksis

I sin afgørelse af 26. september 2024 opretholdt Planklagenævnet Tårnby Kommunes forbud af 17. maj 2023 mod, at en ejendom blev anvendt som samlingssted for en bestemt gruppe.

Planklagenævnet lagde navnlig vægt på, at Københavns Politi i en udtalelse til kommunen havde oplyst, at der i en periode på 3 måneder umiddelbart før, forbuddet blev nedlagt, var registreret 75 sager, som blev skønnet at være relateret til den relevante gruppering, i en radius af 500 meter fra ejendommen. Syv af disse sager vedrørte overtrædelser af lov om euforiserende stoffer, våbenloven og knivloven.

Nævnet fandt desuden, at henset til karakteren af ovenstående utryghedsskabende forhold, måtte det også tillægges betydning, at ejendommen lå i et tætbebygget område med skoler, børneinstitutioner, sportsfaciliteter samt en institution for børn og unge i alderen 6-17 år, som har visse adfærdsmæssige/psykosociale vanskeligheder.

2.2 Samlingssted

Ejendommen anvendes som samlingssted for en gruppe, når to eller flere personer med jævne mellemrum opholder sig på ejendommen med udgangspunkt i deres medlemskab af eller tilknytning til gruppen eller medlemmer af gruppen eller som led i arrangementer, der kan henføres til gruppen, f.eks. klubaftener eller fester. Et samlingssted kan f.eks. være en rockerborg eller et klubhus.

Eksempel fra praksis

I sin afgørelse af 21. november 2024 opretholdt Planklagenævnet Esbjerg Kommunes samlingsstedsforbud af 14. juni 2024.

Nævnet tog bl.a. stilling til, om forbuddet var rettet mod en gruppe, der *anvendte* ejendommen som samlingssted.

Klager havde anført, at ejendommen blev lejet af en virksomhed, som udlejede fest- og mødelokaler, men ikke eksklusivt til den pågældende gruppe. Derudover havde klager bl.a. henvist til, at der hverken var bannere eller mærkater for gruppen på ejendommen eller i øvrigt oplysninger om, at personer tilknyttet gruppen holdt faste møder på ejendommen.

Planklagenævnet fandt, at forbuddet var rettet mod en bestemt gruppe, der anvendte ejendommen som samlingssted.

Nævnet henviste til, at politiet i et brev til Esbjerg Kommune af 25. juni 2024 havde oplyst, at det var politiets vurdering, at ejendommen blev anvendt som samlingssted af den pågældende gruppe.

Politiet havde i den forbindelse bl.a. henvist til, at politiet flere gange havde truffet personer på ejendommen iført tøj med insignia fra gruppen, og at gruppen havde udsendt invitationer til en fest på ejendommen, hvor det var anført, at alle skulle mødes "at the club".

2.3 Bestemt gruppe

Det er et krav, at ejendommen benyttes af en bestemt gruppe. Ved gruppe forstås to eller flere personer med anden tilknytning end nære familiemæssige relationer, f.eks. en forening, loge, klub

eller lignende. Det er ikke et krav, at der er tale om en formel sammenslutning eller formelt medlemskab af gruppen. Røker- og bandegrupper vil f.eks. være omfattet.

Det vil som udgangspunkt også være muligt at nedlægge et forbud rettet mod en gruppe, der f.eks. har skiftet navn og oprettet en "ny" gruppe, hvis der i realiteten er tale om en fortsættelse af en tidligere gruppe. Det vil i vurderingen af, om der er tale om en fortsættelse bl.a. skulle indgå, om alle eller de fleste af personerne har været medlem af eller har eller har haft tilknytning til den tidligere gruppe. Det kan også indgå, om den nye gruppe i en vis udstrækning har samme struktur og formål.

Eksempel fra praksis

I sin afgørelse af 26. september 2024 opretholdt Planklagenævnet Tårnby Kommunes forbud af 17. maj 2023 mod, at en ejendom blev anvendt som samlingssted for en bestemt gruppe.

Nævnet tog i afgørelsen bl.a. stilling til, om forbuddet var rettet mod en *bestemt* gruppe, som anvendte den relevante ejendom som samlingssted.

Klager argumenterede for, at den gruppe, som forbuddet var rettet mod, ikke benyttede ejendommen længere, og at der ikke var identitet mellem denne gruppe og den nuværende bruger af ejendommen. Grupperne havde f.eks. ikke samme navn.

Kommunen havde på baggrund af oplysningerne i sagen lagt til grund, at der var tale om samme bestemte gruppe med samme struktur, personer og formål, og at lejer af ejendommen var den samme.

Planklagenævnet fandt, at der ikke var faktiske oplysninger i sagen, som understøttede, at dette ikke skulle være korrekt. Nævnet bemærkede dog, at det alene kunne tage stilling til spørgsmålet ud fra de foreliggende faktiske oplysninger i sagen, hvorimod en egentlig bevisførelse med vidneafhøringer måtte ske i forbindelse med et søgsmål ved domstolene.

På denne baggrund fandt Planklagenævnet, at forbuddet *var* rettet mod en bestemt gruppe, som anvendte ejendommen som samlingssted.

2.4 Egnet til at medføre væsentlig ulempe og utryghed for de omkringboende

For at kunne nedlægge et forbud mod anvendelse af ejendommen skal anvendelsen af ejendommen være egnet til at medføre væsentlig ulempe og utryghed for de omkringboende.

Det er ikke i sig selv tilstrækkeligt, at en beboer i området oplever ulemper og utryghed. Det er således ikke alle gener, som de omkringboende oplever ved f.eks. bandeklubhuse, som kan give anledning til et forbud, herunder mere subjektive eller uhåndgribelige gener.

Ved væsentlig ulempe og utryghed forstås gener, der er så alvorlige og normalt længerevarende, at de vil kunne sidestilles med de gener, der kan opleves, når der i tilknytning til en ejendom foregår virksomhed på en måde, som systematisk indebærer strafbare handlinger, f.eks.

systematisk hashhandel, og som er egnet til at medføre væsentlig ulempe og utryghed hos de omkringboende.

Der er nedenfor oplistet eksempler på konkrete gener, som kan medføre væsentlig ulempe og utryghed for de omkringboende. Det bemærkes, at oplistningen ikke er udtømmende, da det afhænger af en konkret vurdering, om en gene medfører væsentlig ulempe og utryghed for de omkringboende.

For at kunne danne grundlag for et forbud skal generne klart gå ud over, hvad der kan forventes i det pågældende område. Konstatning af blot én af de nedenfor nævnte gener kan som udgangspunkt ikke i sig selv begrunde et forbud, og der vil dermed normalt skulle konstateres flere gener over en længere periode. Der kan dog være tilfælde, hvor én bestemt type af gener forekommer over en længere periode eller med en sådan hyppighed eller intensitet, at dette i sig selv er tilstrækkeligt til at begrunde et forbud.

Det bemærkes, at der ikke vil kunne nedlægges forbud, hvis ulempen og utrygheden alene udspringer af almindelig erhvervsmæssig virksomhed.

Gene	Beskrivelse
Hyppige støjgener	Høj musik, råben eller køretøjer, der ankommer og forlader ejendommen med høj fart og støj til følge. Det er ikke tilstrækkeligt, hvis disse gener sjældent forekommer eller kun forekommer ved særlige lejligheder. Der skal således være tale om flere støjende arrangementer eller aktiviteter over en længere periode. Odense Kommune lagde i sin afgørelse af 24. marts 2021 bl.a. vægt på, at der forekom store forsamlinger på gaden, råb og larm, chikanøs og truende adfærd, slag på biler, uro og skænderi, slåskampe, hasarderet kørsel, bilræs, hjulspind, opbevaring af og handel med euforiserende stoffer, fester og høj musik. Disse forhold skabte stor utryghed for beboere i området, som var bange for at færdes på gaden og i området. Det gjorde det samtidig svært at sove om natten i den støj, som aktiviteterne medførte. Kommunen lagde også vægt på de begåede strafbare forhold, jf. nedenfor.
Hyppige trafikale gener	Jævnlig parkering på vejen af et større antal køretøjer i et kortere eller længere tidsrum, også selvom køretøjerne holder lovligt

	parkeret, eller hyppig trafik på mange forskellige tidspunkter – fremfor trafik, der er begrænset til nogle få bestemte tidsrum.
Strafbare forhold begået på eller i området omkring ejendommen	Det kan indgå med betydelig vægt, om personer, der færdes på ejendommen, begår strafbare forhold på ejendommen eller i området omkring den. De strafbare forhold skal efter deres karakter være egnet til at skabe ulempe og utryghed for de omkringboende. Det kan f.eks. være overtrædelser af reglerne om støjende eller voldelig adfærd i ordensbekendtgørelsen, straffelovens bestemmelser om personfarlig kriminalitet, indbrud, hærværk eller tyveri eller overtrædelse af våbenloven, knivloven eller lov om euforiserende stoffer. De pågældende overtrædelser skal have sammenhæng med anvendelsen af ejendommen som samlingssted for gruppen. Det er typisk lettest at bevise, hvis der f.eks. kan konstateres en tidsmæssig nærhed med, at ejendommen er blevet anvendt som samlingssted for gruppen. Der skal som udgangspunkt være tale om gentagne tilfælde af strafbare forhold. Det er ikke afgørende, om de strafbare forhold begås af den samme person eller forskellige personer. Det er heller ikke en forudsætning, at nogen er blevet straffet for de pågældende overtrædelser, eller at nogen senere straffes herfor, men det skal kunne godtgøres, at der er begået strafbare overtrædelser. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis den pågældende ikke kan identificeres, men det kan godtgøres, at nogen har begået en given lovovertrædelse. Odense Kommune lagde i sin afgørelse af 24. marts 2021 som en af flere gener vægt på, at politiet over en periode på lidt over 6 måneder havde rejst sigtelser mod enkelte personer, som kunne knyttes til den konkrete

	ejendom som samlingssted. Der var tale om sager vedrørende besiddelse af euforiserende stoffer samt bilkørsel under påvirkning af euforiserende stoffer. Herudover havde politiet i samme periode registreret 86 sager og fire efterfølgende sager i et geografisk begrænset område fra ejendommen, som havde relation til ejendommen eller personer, der havde færdedes på adressen. Planklagenævnet lagde i sin afgørelse af 26. september 2024 om Tårnby Kommunes forbud af 17. maj 2023 bl.a. vægt på, at Københavns Politi havde oplyst, at der i perioden fra 1. januar 2023 til 4. april 2023 var registreret 75 sager, som blev skønnet at være relateret til den relevante gruppe, i en radius af 500 meter fra ejendommen. Syv af disse sager vedrørte overtrædelser af lov om euforiserende stoffer, våbenloven og knivloven. Politiet havde også oplyst, at det var politiets vurdering, at gruppens anvendelse af ejendommen havde givet anledning til en øget politimæssig tilstedeværelse i nærområdet for bl.a. at forebygge konflikter og utrygheds-skabende adfærd. Nævnet opretholdt kommunens forbud.
Chikanøs eller truende adfærd udvist i området af personer, der færdes på ejendommen	Råben efter omkringboende eller forbigående eller ageren som såkaldte bandevagter, der udspørger eller visiterer personer, som færdes i området omkring ejendommen. Adfærden skal efter sin karakter være egnet til at skabe ulempe og utryghed. Det er imidlertid ikke en betingelse, at der er grundlag for at rejse sigtelse eller tiltale for trusler efter straffelovens § 266. Der skal foreligge en form for aktiv chikanøs eller truende adfærd henvendt til f.eks. naboer i form af fysiske handlinger eller ytringer, der objektivt vil kunne opfattes som chikanøse eller truende. Det er derfor ikke tilstrækkeligt, at f.eks. medlemmer af gruppen står i grupper omkring ejendommen eller at de, f.eks. på grund af beklædningsgenstande eller tatoveringer, virker truende.

	Der skal som udgangspunkt foreligge gentagne tilfælde af chikanøs eller truende adfærd, før det i sig selv kan medføre et samlingsstedsforbud. Ovenstående kan med betydelig vægt indgå i vurderingen, af om der kan nedlægges et forbud. Derudover kan det indgå i vurderingen, om politiet har meddelt påbud eller forbud i medfør af ordensbekendtgørelsens § 6, herunder zoneforbud, i området omkring ejendommen over for personer, der færdes på ejendommen, forudsat at de forhold, der gav anledning til påbuddet eller forbuddet, er egnet til at medføre ulempe og utryghed for de omkringboende. Det er i den forbindelse ikke afgørende, om nogen er straffet for overtrædelse af påbuddet eller forbuddet. Esbjerg Kommune lagde i sin afgørelse af 29. marts 2023 som en af flere gener vægt på, at personer, der havde færdedes på ejendommen, havde udvist chikanøs og truende adfærd navnlig ved at virke som bandevagter, der udspurgte og visiterede personer i området. Planklagenævnet afviste at behandle brugeren af ejendommens klage over afgørelsen, idet klagefristen var overskredet. Tårnby Kommune lagde i sin afgørelse om forbud af 17. maj 2023 bl.a. vægt på, at kommunen havde modtaget underretninger om, at personer relateret til den pågældende gruppe havde afpresset og forsøgt at rekruttere lokale unge. Nævnet opretholdt kommunens forbud.
Angreb mod ejendommen	Et angreb kan være med skydevåben, sprængstof og lignende, hvor omkringboende bliver udsat for fare. Der kan også være tale om angreb, som ikke udsætter de omkringboende direkte for fare, men som medfører ulempe og utryghed for de omkringboende, f.eks. et tæskehold, der uden at medbringe våben møder op på

	ejendommen for at udøve vold mod en af de tilstedeværende. Det er en betingelse, at angrebet hænger sammen med gruppens anvendelse af ejendommen som samlingssted. Et angreb har den fornødne sammenhæng med gruppens anvendelse af ejendommen, hvis angrebet skønnes at have været rettet mod gruppen i sin helhed eller mod personer, der har opholdt sig på ejendommen som led i anvendelse af denne som samlingssted for gruppen. Det er derimod ikke tilfældet, hvis angrebet f.eks. er rettet mod en, der alene opholder sig på ejendommen som gæst og ikke har noget med gruppen at gøre. Det er ikke en betingelse, at nogen er blevet straffet for det pågældende angreb, eller at angrebet har givet anledning til forbud efter rockerloven.⁴ Det kan f.eks. være tilfældet, hvor man er bekendt med angrebet, og at angrebet har den fornødne sammenhæng med ejendommen, men hvor gerningsmanden ikke kan identificeres. Ovenstående kan med betydelig vægt indgå i vurderingen af, om der kan nedlægges et forbud. Hvidovre Kommune lagde i sin afgørelse af 29. november 2017 bl.a. vægt på, at politiet havde oplyst, at der havde været angreb på ejendommen med automatvåben og molotovcocktails. Forbuddet blev ikke behandlet af Planklagenævnet.
Risiko for angreb	Der skal være eller have været en tilstrækkelig konkret risiko for et angreb. Det kan være tilfældet, hvis politiet har nedlagt forbud i medfør af rockerloven, men afhænger af en konkret vurdering af de omstændigheder, der lå til grund for forbuddet.

⁴ Lov nr. 907 af 15. oktober 1996 om forbud mod ophold i bestemte ejendomme med senere ændringer.

	Planklagenævnet lagde i sin afgørelse af 21. november 2024 om Esbjerg Kommunes tidsubegrænsede samlingsstedsforbud bl.a. vægt på, at politiet havde oplyst, at den pågældende gruppe havde rekrutteret flere og flere medlemmer, og at dette efter politiets vurdering kunne medføre en øget risiko for sammenstød med andre grupper og dermed utryghedsskabende adfærd. Nævnet opretholdt kommunens forbud.
--	--

Eksempler fra praksis

I sin afgørelse af 11. juli 2018 ophævede Planklagenævnet Guldborgsund Kommunes forbud af 9. maj 2018 mod, at en ejendom blev anvendt som samlingssted for en gruppe.

Kommunen havde bl.a. begrundet afgørelsen med, at der var opstået en generel utryghed omkring ejendommen, men uden at henvise til bestemte gener. Nævnet fandt, at dette ikke var tilstrækkeligt til at begrunde et forbud efter samlingsstedsforbudsloven i forhold til lovens krav om "væsentlig ulempe og utryghed".

Derudover havde kommunen begrundet afgørelsen med, at ejendommen uden tilladelse var påbegyndt ombygget og ikke længere fremstod som en boligejendom. Planklagenævnet fandt ikke, at det var sagligt relevant, at kommunen i forbindelse med sagen om samlingsstedsforbuddet havde lagt vægt på, at ejendommen var påbegyndt ombygget uden de nødvendige tilladelser efter byggeloven og planloven, medmindre selve ombygningen i sig selv havde medført gener i samlingsstedsforbudslovens forstand.

Sådanne forhold vil i stedet kunne håndteres efter reglerne i byggeloven og planloven.

2.5 Proportionalitet mv.

Et forbud mod, at en ejendom anvendes som samlingssted for en bestemt gruppe, udgør et indgreb i forsamlingsfriheden, som er beskyttet af grundlovens § 79 og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 11.

Der kan derfor kun nedlægges et forbud, hvis det i det konkrete tilfælde er proportionalt.

Et forbud vil således ikke kunne nedlægges, hvis der er tale om et samlingssted for en gruppe, som mødes i et politisk eller andet meningsbefordrende øjemed. Det forhold, at eksempelvis en rockerklub måtte begynde at kalde sig en politisk klub, vil ikke i sig selv indebære, at det skal lægges til grund, at der reelt er tale om virksomhed med et meningsbefordrende øjemed.

Når det uden for det nævnte tilfælde overvejes at nedlægge forbud, vil der skulle foretages en afvejning af på den ene side interessen i at sikre en vidtgående forsamlingsfrihed for lovlige foreninger mv. og på den anden side de modstående hensyn til at imødegå den ulempe og utryghed

for de omkringboende, som gruppens anvendelse af ejendommen som samlingssted i det konkrete tilfælde indebærer.

Hvis kommunen vurderer, at et forbud vil være uforholdsmæssigt indgribende, vil der i stedet kunne meddeles en advarsel, jf. nærmere nedenfor.

Eksempel fra praksis

I sin afgørelse af 27. maj 2024 opretholdt Planklagenævnet Odense Kommunes forbud af 6. oktober 2023 mod, at en ejendom blev anvendt som samlingssted for en gruppe.

Planklagenævnet tog bl.a. stilling til, om forbuddet var i overensstemmelse med grundlovens § 79 og EMRK artikel 11.

Klager i sagen havde bl.a. gjort gældende, at forbuddet ikke var proportionelt, og at der ikke var dokumentation for, at anvendelsen af ejendommen havde ført til gener for de omkringboende.

Nævnet fandt, at forbuddet var foreneligt med både grundlovens § 79 og EMRK artikel 11. Nævnet lagde vægt på, at forbuddet var rettet mod en bestemt rockergruppe og var begrundet i en konkret risiko for angreb mod ejendommen som følge af gruppens aktiviteter. Der var dermed ikke tale om, at forbuddet var rettet mod en gruppe, som brugte ejendommen til at mødes i et politisk eller andet meningsbefordrende øjemed. Det bemærkes i den forbindelse, at politiet på tidspunktet for kommunens afgørelse havde nedlagt et forbud efter rockerloven på baggrund af en verserende bandekonflikt.

2.6 Skal der gives en forudgående advarsel?

Det følger af samlingsstedsforbudslovens § 1, stk. 2, at hvis et forbud i medfør af stk. 1 vil være uforholdsmæssigt indgribende uden forudgående advarsel, skal kommunalbestyrelsen først meddele advarsel om, at forbud kan forventes nedlagt, hvis gruppens anvendelse af ejendommen som samlingssted fortsætter med at være egnet til at medføre væsentlig ulempe og utryghed for de omkringboende, jf. dog stk. 3 om tidligere forbud.

Ved vurdering af, om det er nødvendigt at give en forudgående advarsel, skal der lægges vægt på alvoren af de gener, som gruppens anvendelse af ejendommen medfører for de omkringboende. Det taler for at nedlægge forbud uden forudgående advarsel, i) hvis ejendommen eller brugerne af ejendommen udsættes for angreb, ii) hvis personer, der færdes på ejendommen, begår strafbare forhold på eller i området omkring ejendommen, eller iii) hvis ejendommens ejere eller brugere er gjort bekendt med et muligt forbud, f.eks. ved henvendelser fra kommunen eller politiet, og dermed har haft mulighed for at ændre adfærd.

Hvis det vurderes, at et forbud mod benyttelse af ejendommen vil være uforholdsmæssigt indgribende, skal der meddeles en advarsel om, at forbud kan forventes nedlagt.

Når der er meddelt advarsel, er det ikke en betingelse for at nedlægge et forbud, at gruppens anvendelse af ejendommen som samlingssted – efter meddelelsen af advarslen – yderligere giver

anledning til en flerhed af gener over en længere periode. Det er tilstrækkeligt, at der konstateres et vist antal gener eller en enkelt alvorligere gene.

Det er ikke altid nødvendigt at give en forudgående advarsel. Det er f.eks. tilfældet, hvis der er gået mindre end 2 år siden udløbet eller tilbagekaldelsen af et tidligere forbud, jf. samlingsstedsforbudsloven § 1, stk. 3, hvorefter det ikke vil være nødvendigt at overveje, om der skal gives en forudgående advarsel. Det vil i stedet være tilstrækkeligt til at nedlægge et forbud, at der konstateres et vist antal gener eller en enkelt alvorligere gene.

Eksempel fra praksis

I en sag ved Planklagenævnet om Odense Kommunes forbud af 6. oktober 2023 mod, at en ejendom blev anvendt som samlingssted for en gruppe, påstod klager bl.a., at kommunen burde have meddelt en forudgående advarsel, inden forbuddet blev nedlagt.

Planklagenævnet fandt, at det ikke var uforholdsmæssigt indgribende, at forbuddet blev udstedt uden brug af forudgående varsel. Nævnet lagde i den forbindelse bl.a. vægt på, at politiet på tidspunktet for afgørelsen havde nedlagt et forbud efter rockerloven på baggrund af en verserende bandekonflikt, og at forbuddet således var begrundet i en konkret risiko for angreb mod ejendommen som følge af, at gruppen anvendte den som samlingssted.

Derudover lagde nævnet vægt på, at kommunen havde partshørt og varslet forbuddet over for klageren, hvorefter klageren havde haft mulighed for at ophøre med anvendelsen, før forbuddet blev udstedt.

3. Forbuddets indhold

3.1 Hvem gælder et forbud eller en advarsel for?

Efter samlingsstedsforbudslovens § 1, stk. 4, gælder et forbud eller en advarsel for den til enhver tid værende ejer eller bruger af ejendommen. Et forbud eller en advarsel gælder således for nuværende og fremtidige ejere samt brugere. En ejer eller bruger kan også være en juridisk person.

En bruger af ejendommen skal forstås på samme måde som den tilsvarende betegnelse i planloven.⁵ Brugeren kan f.eks. være en person, der har lejet ejendommen, eller på anden måde har brugsret til ejendommen. Den pågældende gruppes medlemmer, der benytter sig af ejendommen som samlingssted, vil dog ikke af denne grund være brugere af ejendommen i bestemmelsens forstand.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lov om forbud mod anvendelse af bestemte ejendomme som samlingssted for en gruppe, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 16 og 34.

3.2 Hvad indebærer et forbud?

3.2.1 Forbud

Når der er nedlagt et forbud, forbydes ejendommens ejere og brugere at anvende ejendommen som samlingssted for den pågældende gruppe.

Forbuddet er overtrådt, hvis en person, der er medlem af eller tilknyttet gruppen, opholder sig på ejendommen. Det er imidlertid ikke afgørende, om personen har et sådant medlemskab eller en sådan tilknytning, hvis det i øvrigt må lægges til grund, at den pågældende opholder sig på ejendommen som led i anvendelsen af denne som samlingssted for gruppen, f.eks. hvis den pågældende er til stede ved en klubaften eller fest.

Der findes dog en række situationer, hvor forbuddet ikke vil være overtrådt:

- Hvis den person eller de personer, der opholder sig på ejendommen, er nærmeste pårørende til en ejer eller bruger med fast bopæl på ejendommen. Ved nærmeste pårørende forstås navnlig ægtefæller, slægtninge i lige linje, søskende, adoptivbørn og plejebørn samt en fast kæreste.

⁵ Lov nr. 572 af 29. maj 2024 om planlægning med senere ændringer.

- Ejeren eller brugeren modtager besøgende på ejendommen, der ikke er medlemmer af eller tilknyttet den pågældende gruppe eller i øvrigt kommer på ejendommen som led i anvendelsen af denne som samlingssted for gruppen.
- Flere ejere eller brugere, der har fast bopæl på ejendommen, opholder sig på ejendommen samtidig, forudsat at de reelt anvender ejendommen som bolig.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lov om forbud mod anvendelse af bestemte ejendomme som samlingssted for en gruppe, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 16 og 32 f.

3.3

Hvor længe gælder et forbud eller en advarsel?

3.3.1 Forbud

Efter samlingsstedsforbudslovens § 1, stk. 5, gælder et forbud som udgangspunkt i 3 måneder.

Kommunalbestyrelsen kan imidlertid i nogle situationer nedlægge et tidsubegrænset forbud, som gælder, indtil kommunalbestyrelsen tilbagekalder det. Det er tilfældet:

- Hvis ejendommen, imens der er et gyldigt forbud, anvendes som samlingssted for gruppen i strid med forbuddet. Det gælder uanset, om gruppens anvendelse af ejendommen som samlingssted giver anledning til gener.
- Hvis der nedlægges et (nyt) samlingsstedsforbud, inden der er gået 2 år fra, at et tidligere forbud er udløbet eller fra tilbagekaldelsen af et tidligere forbud. Det vil i den forbindelse være tilstrækkeligt, at der konstateres et vist antal gener eller en enkelt alvorligere gene.

Ved tilbagekaldelse forstås kommunens ophævelse af et gyldigt forbud, fordi der ikke (længere) vurderes at være grundlag for forbuddet. Efter samlingsstedsforbudslovens § 1, stk. 6, kan en anmodning om tilbagekaldelse af et forbud tidligst indgives 3 måneder efter, forbuddet er blevet nedlagt. Hvis der bliver meddelt afslag på tilbagekaldelsen, kan en ny anmodning først indgives, når der er forløbet 3 måneder siden afslaget.

Et forbud kan også ophøre med at gælde, hvis det efter klage til Planklagenævnet bliver ophævet. Forbuddet vil som udgangspunkt fortsat gælde under Planklagenævnets behandling af sagen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.3.3 nedenfor om tilbagekaldelse og bemærkningerne til lov om forbud mod anvendelse af bestemte ejendomme som samlingssted for en gruppe, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 16 og 33 ff.

Eksempel fra praksis

I sin afgørelse af 26. september 2024 ophævede Planklagenævnet Tårnby Kommunes tidsubegrænsede forbud af 29. november 2023 mod, at en ejendom blev anvendt som samlingssted for en gruppe.

Kommunen havde tidligere nedlagt et tidsbegrænset samlingsstedsforbud på 3 måneder på samme ejendom, som var udløbet den 17. august 2023.

Planklagenævnet fandt, at der ikke var oplysninger i sagen om, at gruppens medlemmer havde anvendt den pågældende ejendom som samlingssted i gyldighedsperioden for det tidsbegrænsede forbud, hvilket nævnet derfor lagde til grund, ikke havde været tilfældet.

Spørgsmålet var derefter, om gruppens anvendelsen af ejendommen som samlingssted *efterfølgende* havde medført sådanne gener, at der kunne nedlægges et nyt forbud. Planklagenævnet fandt, at kommunen ikke i tilstrækkeligt omfang havde godtgjort, at gruppens anvendelse af ejendommen i perioden efter 17. august 2023 havde været egnet til at medføre væsentlig ulempe og utryghed for de omkringboende.

Nævnet lagde navnlig vægt på, at der ikke var oplysninger om, at gruppens anvendelsen af ejendommen efter udløbet af det tidsbegrænsede forbud havde medført gener, og at politiet i sin politifaglige vurdering havde oplyst, at den i samme periode ikke havde haft egentlig politiforretninger på eller ved ejendommen.

Nævnet udtalte i den forbindelse, at kommunen som begrundelse for at nedlægge et (nyt) tidsbegrænset forbud alene havde henvist til forhold *forud* for nedlæggelsen af det første tidsbegrænsede forbud, og at politiet i perioden efter udløbet af dette i en række tilfælde havde konstateret, at personer med tilknytning til den pågældende gruppe var blevet set eller truffet ved ejendommen.

Eksempel fra praksis

I sin afgørelse af 21. november 2024 tog Planklagenævnet stilling til Esbjerg Kommunes tidsubegrænsede forbud af 14. juni 2024 mod, at en ejendom blev anvendt som samlingssted for en bestemt gruppe.

Kommunen havde tidligere nedlagt et tidsbegrænset forbud, som var udløbet for mindre end to år siden, det tidsbegrænsede forbud blev nedlagt. Nævnet bemærkede derfor, at det i perioden på 2 år efter udløbet eller tilbagekaldelsen af et tidligere forbud, vil være tilstrækkeligt for at nedlægge et nyt forbud, at der konstateres et vist antal gener eller en enkelt alvorligere gene.

Planklagenævnet opretholdt Esbjerg Kommunes forbud. Nævnet lagde navnlig vægt på, at kommunen havde modtaget en række borgerhenvendelser om gener og utryghedsskabende forhold forårsaget af gruppens anvendelse af ejendommen, herunder bl.a. støjgener fra biler og motorcykler i aften- og nattetimer, jernplader for vinduerne ud mod vejen, overvågningskameraer, der følger trafikken forbi ejendommen, og døgnmandet portner. Politiet havde i den forbindelse oplyst kommunen, at borgernes beskrevne forhold stemte med politiets observationer og efterretninger. Derudover lagde nævnet vægt på, at politiet havde oplyst, at gruppen planlagde et større arrangement på ejendommen med deltagelse af 250 personer, som efter politiets vurdering ville være utryghedsskabende for stedets naboer og forbipasserende.

3.3.2 Advarsel

Efter samlingsstedsforbudslovens § 1, stk. 2, 2. pkt., gælder en advarsel i 2 år.

4. Kommunens behandling af forbudssager

4.1 Kommunalbestyrelsens kompetence

Kompetencen til at nedlægge forbud efter samlingsstedsforbudsloven tilkommer kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor ejendommen er beliggende. Det er således op til den pågældende kommune at vurdere, om der skal indledes en forbudssag i forhold til en ejendom – eventuelt efter henvendelse fra politiet eller naboer til ejendommen.

4.2 Kommunalbestyrelsens pligt til at overveje forbud eller advarsel

Efter samlingsstedsforbudslovens § 1, stk. 7, skal kommunalbestyrelsen overveje at nedlægge forbud mod, at en ejendom anvendes som samlingssted, hvis gruppens anvendelse af ejendommen som samlingssted er egnet til at medføre væsentlig ulempe og utryghed for de omkringboende. Det vil sige, hvis betingelserne, jf. også afsnit 2, er opfyldt. Hvis der først skal meddeles en forudgående advarsel, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at overveje at meddele advarsel, jf. også afsnit 2.6.

Hvis en kommune således får mistanke om – f.eks. ved henvendelse fra naboer eller politiet, men også af egen drift – at en ejendom i kommunen anvendes af en gruppe på en måde, der kan være egnet til at medføre væsentlig ulempe eller utryghed for de omkringboende, vil kommunen skulle undersøge nærmere, om betingelserne for at meddele et forbud eller en advarsel er opfyldt. Det vil f.eks. sædvanligvis være relevant at undersøge, om der er grundlag for at nedlægge et samlingsstedsforbud i det omfang politiet har nedlagt et midlertidigt forbud mod ophold på ejendommen med hjemmel i rockerloven, jf. nærmere nedenfor under pkt. 8.1.

Hvis kommunen vælger ikke at nedlægge forbud eller meddele advarsel, selvom betingelserne i loven er opfyldt, skal kommunen udarbejde et internt notat om, hvilke overvejelser og saglige grunde der har ført til, at der ikke nedlægges forbud eller meddeles advarsel.

De kommunale tilsynsmyndigheder vil som led i det retlige tilsyn med kommunerne kunne føre tilsyn med, at kommunerne udarbejder et sådant notat.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 18 og 34 f.

4.3 Bekendtgørelse af forbud og advarsler

4.3.1 Aflevering og tinglysning

Kommunalbestyrelsen skal aflevere et forbud eller en advarsel på ejendommen og tinglyse forbuddet eller advarslen på ejendommen, jf. samlingsstedsforbudslovens § 2, stk. 1. Det er først, når advarslen eller forbuddet både er afleveret og tinglyst, at advarslen eller forbuddet anses for gyldigt bekendtgjort for ejendommens ejere og brugere.

Aflevering på ejendommen vil f.eks. kunne ske ved, at forbuddet eller advarslen udleveres til en person, der opholder sig på ejendommen, lægges i ejendommens postkasse eller slås op på eller ved indgangsdøren. Politiet kan i medfør af politilovens § 2, nr. 6, efter anmodning yde bistand til kommunalbestyrelsens personale i forbindelse med afleveringen af forbuddet eller advarslen. Politiets bistand sker efter betingelserne i politilovens § 2, nr. 6, hvilket bl.a. indebærer, at politiets bistand, som politiets øvrige opgaver, er underlagt politiets prioritering af ressourcer.

Ved tinglysning indskrives og registreres en rettighed i tingbogen. Tinglysning af advarslen eller forbuddet på ejendommen indebærer således, at den indskrænkning, som advarslen eller forbuddet indebærer i adgangen til at anvende ejendomme, kommer til at fremgå af tingbogen. Tinglysning medfører således, at nuværende såvel som kommende ejere og brugere af ejendommen kan blive bekendt med advarslen eller forbuddet.

Når aflevering og tinglysning er foretaget, vil et forbud således kunne håndhæves administrativt, ligesom en ejer eller bruger, der overtræder forbuddet, vil kunne straffes, hvis betingelserne for et sådant strafansvar i øvrigt er opfyldt, jf. også afsnit 6.2. Det gælder, uanset om ejendommens ejer eller bruger er udskiftet siden nedlæggelsen af forbuddet. Tilsvarende vil en advarsel, der er afleveret og tinglyst på ejendommen, kunne danne grundlag for nedlæggelse af et forbud mod at anvende ejendommen som samlingssted for gruppen, selvom ejeren eller brugeren efterfølgende er udskiftet.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 35 f.

4.3.2 Underretning

4.3.2.1 Ejendommens ejere og brugere

Efter samlingsstedsforbudslovens § 2, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen underrette ejendommens ejere og brugere om et forbud nedlagt i medfør af lovens § 1, stk. 1, eller en advarsel meddelt i medfør af § 1, stk. 2. Underretningspligten kan dog fraviges, hvis underretningen er forbundet med væsentlige vanskeligheder. Kommunen skal i den forbindelse udfolde rimelige bestræbelser på at opfylde underretningspligten. I den forbindelse kan kommunen eventuelt anvende lovens § 4 om ejere og lejerers oplysningspligt, jf. også afsnit 4.5.3. Det er imidlertid ikke en gyldighedsbetingelse for forbuddet eller advarslen, at underretning har fundet sted, hvis forbuddet eller advarslen i øvrigt er afleveret og tinglyst på ejendommen i overensstemmelse med § 2, stk. 1.

Hvis et forbud eller en advarsel bliver fundet ugyldig, eller hvis et forbud tilbagekaldes, forudsættes det, at kommunen tilsvarende underretter samtlige ejere og brugere, medmindre det vil være forbundet med væsentlige vanskeligheder.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 35 f.

4.3.2.2 Politiet

Efter samlingsstedsforbudslovens § 2, stk. 5, skal kommunalbestyrelsen underrette politiet, når der nedlægges et forbud, og når et forbud ikke længere gælder.

4.3.3 Tilbagekaldelse

Ved tilbagekaldelse forstås kommunalbestyrelsens ophævelse af et gyldigt forbud, fordi der ikke (længere) vurderes at være grundlag for forbud.

Det vil ikke være tilstrækkeligt til at tilbagekalde et forbud, at gruppen ikke samles på ejendommen, imens forbuddet gælder. Ejendommens ejer eller bruger må vise, at der er taget initiativ til at anvende ejendommen på anden måde. Det vil som udgangspunkt indebære, at der fremlægges relevant dokumentation herfor.

Forbuddet vil derudover normalt kunne tilbagekaldes, hvis ejendommen overtages af en person, der ingen forbindelse har til den pågældende gruppe.

Efter samlingsstedsforbudslovens § 1, stk. 6, kan en anmodning om tilbagekaldelse af et forbud tidligst indgives 3 måneder efter forbuddets nedlæggelse. Hvis der bliver meddelt et afslag på tilbagekaldelsen, kan en ny anmodning først indgives, når der er forløbet 3 måneder siden afslaget, jf. også afsnit 3.3.1.

Afgørelsen om tilbagekaldelse af et forbud nedlagt på ejendommen skal tinglyses, jf. samlingsstedsforbudslovens § 2, stk. 3. Det indebærer bl.a., at det fortsat vil fremgå, at der tidligere har været nedlagt et forbud på ejendommen, men også at forbuddet er tilbagekaldt. Årsagen hertil er, at der i en periode på 2 år efter tilbagekaldelsen af et forbud kan nedlægges et nyt forbud uden en forudgående advarsel, jf. samlingsstedsforbudslovens § 2, stk. 3, og afsnit 2.6.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 36.

4.3.4 Aflysning i tingbogen

Ved aflysning udskrives og fjernes en rettighed fra tingbogen. Aflysning af advarslen eller forbuddet på ejendommen indebærer således, at advarslen, forbuddet eller en tilbagekaldelse heraf ikke længere vil fremgå af tingbogen.

Kommunalbestyrelsen skal foretage aflysning, når et forbud, en advarsel eller en tilbagekaldelse ikke længere har retsvirkning, jf. samlingsstedsforbudslovens § 2, stk. 4. Det vil være tilfældet i nedenstående situationer:

Forbud	Advarsel	Tilbagekaldelse af et forbud
- Hvis det bliver fundet ugyldigt. - Tidsbegrænset forbud: 2 år efter forbuddets udløb. Det skyldes, at forbuddet herefter ikke	- Hvis den bliver fundet ugyldig. 2 år efter meddelelsen af advarslen. Det skyldes, at advarslen efter udløbet af denne	2 år eftertilbagekaldelsen. Det skyldes, at det tilbagekaldte forbud herefter ikke længere kan danne grundlag for et forbud

længere kan danne grundlag for et (nyt) forbud. • Tidsubegrænset forbud: Når forbuddet tilbagekaldes. Det skyldes, at kommunen i sådanne tilfælde vil skulle tinglyse selve afgørelsen om tilbagekaldelse, jf. lovens § 2, stk. 3, og afsnit 4.3.3.	periode ikke længere kan danne grundlag for et forbud.	uden forudgående advarsel.
---	--	----------------------------

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 36.

4.4 Sagsbehandling

Et forbud og en advarsel er en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Det betyder i forhold til den, der er part i sagen, at forvaltningslovens almindelige regler om partsaktindsigt, partshøring, begrundelse og klagevejledning finder anvendelse.

Ejendommens ejere og brugere (f.eks. lejere) er parter i sagen. Om andre kan anses for at have partsstatus vil afhænge af, om den pågældende har en væsentlig og individuel interesse i sagens udfald. Andre medlemmer af gruppen vil i almindelighed ikke have partsstatus.

Der kan som led i administrationen af samlingsstedsforbudsloven opstå det problem, at f.eks. ejendommens ejer ikke ønsker at medvirke til sagens oplysning ved at fortælle, hvem der er bruger af ejendommen. Oplysning om, hvem der er bruger af ejendommen, vil bl.a. være relevant, når der forud for en eventuel advarsel eller et eventuelt forbud skal foretages partshøring. Kommunen vil i den forbindelse eventuelt kunne anvende samlingsstedsforbudslovens § 4 om pligt til at oplyse om ejendommens brugere, jf. også afsnit 4.5.3.

Hvis det giver anledning til væsentlige vanskeligheder for kommunen at finde ud af, hvem der er bruger, eller at finde frem til den pågældende, kan kommunen undlade at foretage partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19, stk. 2, nr. 5. Dette kræver dog, at kommunen har udfoldet rimelige bestræbelser på at finde ud af, hvem der er bruger, eller på at finde frem til den pågældende. Det samme gælder i forhold til ejendommens ejere.

Afgørelse om forbud eller advarsel skal adresseres til de nuværende ejere og brugere, jf. samlingsstedsforbudslovens § 1, stk. 4. Hvis det giver anledning til væsentlige vanskeligheder at finde ud af, hvem de nuværende ejere og brugere er, vil afgørelsen kunne adresseres til "ejendommens ejere og brugere." Afgørelsen skal bekendtgøres ved, at den afleveres på ejendommen og tinglyses på ejendommen, jf. også afsnit 4.3.1.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 17 f.

4.5 Dokumentation

Kommunen skal før nedlæggelsen af et forbud eller meddelelse af advarsel sikre, at der foreligger den fornødne dokumentation for, at betingelserne i samlingsstedsforbudsloven er opfyldt.

Det bemærkes generelt, at fremskaffelsen af dokumentationen forudsætter et nært samarbejde mellem kommunen og politiet, og at det er afgørende, at mulighederne for at udveksle oplysninger mellem myndighederne benyttes.

4.5.1 Samarbejde mellem politi og kommune

En stor del af kommunens dokumentation for, at betingelserne i loven for at nedlægge et forbud eller en advarsel er opfyldt, vil i praksis bestå i materiale fra politiet. Politikredsene skal derfor sikre, at kommunernes anvendelse af adgangen til at nedlægge samlingsstedsforbud løbende drøftes i kredsradene i de enkelte politikredse. Kommunen og politiet kan derudover løbende være i dialog om status i forhold til potentielle relevante sager efter samlingsstedsforbudsloven.

Politiet skal i den forbindelse som led i indsatsen på rocker- og bandeområdet have fokus på dokumentation, som kan have betydning for kommunens behandling af sager om samlingsstedsforbud. Det kan f.eks. dreje sig om følgende:

- Observationer vedrørende støj og trafik i forbindelse med fester og andre arrangementer i en rockerborg eller et lignende tilholdssted.
- Sager om mulige strafbare forhold begået på eller i området omkring ejendommen.
- Zoneforbud efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 4.
- Oplysninger om personer, som har udvist chikanøs eller truende adfærd i området, også selvom der ikke er tale om strafbare forhold.
- Forbud i medfør af rockerloven i forhold til ejendommen.
- Angreb mod ejendommen eller personer, der opholder sig på ejendommen.

Politiet kan i almindelighed videregive sådanne oplysninger til en kommune med henblik på, at kommunen kan vurdere, om der er grundlag for at nedlægge et forbud mod, at ejendommen anvendes som samlingssted for den pågældende gruppe, jf. vejledning om offentlige myndigheders udveksling af personoplysninger som led i den koordinerede myndighedsindsats over for organiseret og alvorlig kriminalitet, herunder særligt rocker- og bandekriminalitet.⁶

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 17 ff. og 31 f.

⁶ Vejledning nr. 9607 af 29. juni 2017 om offentlige myndigheders udveksling af personoplysninger som led i den koordinerede myndighedsindsats over for organiseret og alvorlig kriminalitet, herunder særligt rocker- og bandekriminalitet. Se også den supplerende vejledning med praktiske eksempler om udveksling af personoplysninger som led i den koordinerede myndighedsindsats over for rocker- og bandekriminalitet fra maj 2019.

Eksempel fra praksis

I sin afgørelse af 27. maj 2024 fandt Planklagenævnet, at Odense kommune ikke havde sat skøn under regel ved at lægge politiets oplysninger til grund i vurderingen af, at anvendelsen af en ejendom i sagen var egnet til at medføre væsentlig ulempe og utryghed for de omkringboende.

Nævnet lagde vægt på, at det med samlingsstedsforbudsloven er forudsat, at dokumentationen for, at betingelserne for et forbud er opfyldt, tilvejebringes i et nært samarbejde mellem kommunen og politiet, og at en stor del af dokumentationen i praksis vil skulle bestå af materiale fra politiet.

Planklagenævnet opretholdt kommunens afgørelse.

4.5.2 Egne undersøgelser mv.

Kommunen vil som led i behandlingen af en sag efter samlingsstedsforbudsloven også selv kunne foretage undersøgelser. Det kan f.eks. være ved at foretage iagttagelser af mulige støjgener og trafikale gener med henblik på at skaffe dokumentation i form af f.eks. video, billeder eller notater om iagttagelserne.

Kommunen vil også som led i behandlingen af andre sager kunne være kommet i besiddelse af relevant dokumentation.

Derudover vil dokumentation ligeledes kunne bestå af materiale modtaget fra borgere i området omkring den pågældende ejendom som f.eks. beskrivelser og billeder. Omfanget af henvendelser vil i sig selv kunne have betydning som dokumentation i sagen.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 18 og 32.

4.5.3 Ejer og brugers oplysningspligt

Efter samlingsstedsforbudslovens § 4 kan kommunalbestyrelsen forlange, at en ejer eller lejer af en ejendom skal oplyse, hvem der er bruger af ejendommen, hvis det er nødvendigt til brug for behandlingen af en sag efter loven. Da bestemmelsen også omfatter en lejer af en ejendom, kan kommunen også forlange, at en lejer, der har fremlejet ejendommen, skal oplyse, hvem ejendommen er fremlejet til. Derudover kan kommunalbestyrelsen forlange, at en bruger af en ejendom oplyser, hvem der i øvrigt er bruger af ejendommen, hvis det er nødvendigt til brug for behandlingen af en sag efter loven.

Det er kun muligt for kommunen at anvende oplysningspligten, hvis det er nødvendigt for behandlingen af en sag. Oplysningspligten kan derfor ikke påberåbes, hvis kommunen i forvejen har oplysninger om, hvem der er bruger af ejendommen.

"Brugere af ejendommen" skal forstås på samme måde som den tilsvarende betegnelse i planloven. Brugeren kan eksempelvis være en person, der har lejet ejendommen. Der kan også være tale om en person, som på anden måde har brugsret til ejendommen. En bruger af ejendommen kan også være en juridisk person.

Derimod vil den pågældende gruppes medlemmer, der kommer på ejendommen i forbindelse med anvendelse af denne som samlingssted, ikke af denne grund være brugere af ejendommen.

Hvem der er bruger af ejendommen er især relevant, når kommunen skal foretage partshøring forud for et eventuelt forbud eller en eventuel advarsel, og når ejendommens ejere og brugere efterfølgende skal underrettes om forbuddet eller advarslen, jf. også afsnit 4.3.2.

Oplysningspligten i § 4 skal administreres i overensstemmelse med § 10 i retssikkerhedsloven.⁷ Det følger af retssikkerhedslovens § 10, stk. 1, at hvis der er konkret mistanke om, at en enkelt person eller juridisk person har begået en lovovertrædelse, der kan medføre straf, gælder bestemmelser i lovgivningen mv. om pligt til at meddele oplysninger til myndigheden ikke i forhold til den mistænkte, medmindre det kan udelukkes, at de oplysninger, som søges tilvejebragt, kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse.

I forhold til andre end den mistænkte gælder bestemmelser i lovgivningen mv. om pligt til at meddele oplysninger, i det omfang oplysningerne søges tilvejebragt til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf, jf. lovens § 10, stk. 2.

Det bemærkes dog, at retssikkerhedslovens § 10 ikke generelt er til hinder for at gøre brug af oplysningspligten i § 4, hvis det i øvrigt er nødvendigt til brug for behandlingen af en sag efter loven.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 37.

4.6 Adgang til at forlange ejendommen overtaget af kommunen

Efter samlingsstedsforbudslovens § 3 har kommunen pligt til under nærmere betingelser at overtage ejendomme, der er omfattet af et forbud. Er der nedlagt forbud, kan ejeren således forlange ejendommen overtaget af kommunen mod erstatning, hvis forbuddet indebærer, at ejendommen ikke kan udnyttes på en økonomisk rimelig måde i overensstemmelse med den faktiske udnyttelse af de omkringliggende ejendomme.

Det er forudsat, at betingelserne for overtagelsespligtens indtræden kun helt undtagelsesvis vil være til stede, idet de ejendomme, der vil kunne rammes af et forbud, typisk vil være beliggende i boligområder og vil kunne anvendes som boliger, også selvom de ikke må benyttes som samlingssted for den pågældende gruppe.

Det er taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje m.v., som afgør berettigelsen af krav efter § 3, jf. lovens § 3, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 20 og 37.

⁷ Bekendtgørelse nr. 1121 af 12. november 2019 af lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

5. Klageadgang

5.1 Planklagenævnet

Kommunalbestyrelsens afgørelser om at nedlægge forbud kan, for så vidt angår retlige spørgsmål, påklages til Planklagenævnet, jf. samlingsstedsforbudslovens § 7, stk. 1. Det samme gælder for afgørelser om afslag på at tilbagekalde et forbud. Afgørelser om advarsler og om ikke at meddele advarsel eller nedlægge forbud kan derimod ikke påklages.

Planklagenævnet kan alene prøve retlige spørgsmål og dermed, om der er retlige mangler ved et forbud eller et afslag på tilbagekaldelse. Nævnet kan i den forbindelse prøve, om der er retlige mangler ved kommunens skønsudøvelse, herunder i forhold til de kriterier, som er opstillet for skønnet, men vil som udgangspunkt ikke i øvrigt kunne prøve kommunens skøn.

Klage over en afgørelse om at nedlægge forbud skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, forbuddet er afleveret og tinglyst på ejendommen. Klage over en afgørelse om afslag på at tilbagekalde et forbud skal være indgivet skriftligt, inden 4 uger efter at afgørelsen er meddelt. Afgørelsen er meddelt, når den er kommet frem til klager. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klager til Planklagenævnet skal behandles efter reglerne i lov om Planklagenævnet og regler fastsat i medfør af denne.

Udgangspunktet i lov om Planklagenævnet er, at en klage ikke har opsættende virkning, jf. lov om Planklagenævnets § 7, stk. 1. Planklagenævnet kan dog træffe afgørelse om at fravige dette udgangspunkt i særlige tilfælde. Det er med samlingsstedsforbudsloven forudsat, at Planklagenævnet, som det helt klare udgangspunkt ikke tillægger klager efter samlingsstedsforbudsloven opsættende virkning.

Planklagenævnets afgørelser kan indbringes for domstolene senest 6 måneder efter, nævnets afgørelse er truffet, jf. lov om Planklagenævnets § 3, stk. 4.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 40 f. og Folketingstidende 2023-24, tillæg A, L 62 som fremsat, side 89.

5.2 Grundlovens § 63

Advarsler, forbud mv. efter samlingsstedsforbudsloven kan prøves ved domstolene jf. grundlovens § 63. Sagsanlæg i medfør af grundlovens § 63 vil ikke have opsættende virkning. Prøvelse kan derudover ske under en eventuel straffesag om overtrædelse af et forbud.

6. Tilsyn, håndhævelse og straf

6.1 Tilsyn

6.1.1 Kommunens rolle

Det følger af samlingsstedsforbudslovens § 5, stk. 1, at kommunalbestyrelsen har pligt til at påse, at forbud overholdes.

Det følger af samlingsstedsforbudslovens § 5, stk. 2, at kommunalbestyrelsens personale administrativt kan håndhæve forbuddet ved at kræve, at enhver, der uberettiget opholder sig på ejendommen som led i anvendelse af ejendommen som samlingssted for en gruppe, øjeblikkeligt skal forlade ejendommen. Anvendelsen af beføjelsen er udtryk for faktisk forvaltningsvirksomhed og vil derfor ikke indebære, at der træffes en afgørelse i forhold til de personer, som kommunens personale kræver skal forlade ejendommen. Kommunen har ikke efter § 5, stk. 1, beføjelser til at gennemtvinge et forbud ved brug af magt.

Kommunen er ved vurderingen af, om en person uberettiget opholder sig på ejendommen, overladt et vist skøn. Det er i den forbindelse afgørende, om kommunen vurderer, at personen benytter ejendommen som led i anvendelsen af denne som samlingssted for gruppen – og ikke hvad personen oplyser om årsagen til sin tilstedeværelse. Hvis flere personer opholder sig på ejendommen, og der ikke er tvivl om, at i hvert fald nogle af personerne opholder sig på ejendommen som led i anvendelsen af denne som samlingssted for gruppen, vil det som udgangspunkt kunne lægges til grund, at dette er tilfældet for alle personerne. Kommunen vil ofte modtage oplysninger fra andre, herunder fra politiet eller naboer, om, at nogen opholder sig på samlingsstedet i strid med forbuddet.

Hvis en person ikke frivilligt forlader ejendommen, når kommunalbestyrelsens personale (eller politiet) har krævet det, kan politiet anvende den fornødne magt til at sikre, at den pågældende forlader ejendommen, jf. samlingsstedsforbudslovens § 5, stk. 3. Det er således politiet, der har hjemmel til at gennemtvinge sådanne beslutninger.

Kommunalbestyrelsens personale kan dog til enhver tid uden retskendelse – men mod fremvisning af legitimation – kræve adgang til ejendommen, hvis det er nødvendigt for at påse, at forbuddet overholdes eller for at kræve, at en person øjeblikkeligt forlader ejendommen jf. samlingsstedsforbudslovens § 5, stk. 4. Politiet yder den nødvendige bistand til kommunalbestyrelsens personale ved anvendelsen af denne beføjelse. Det kan f.eks. være relevant, hvis kommunens personale nægtes adgang til ejendommen, eller hvis medarbejderne ikke er trygge ved at være til stede på ejendommen uden, politiet er med.

Der vil være tale om et tvangsindgreb, som er omfattet af retssikkerhedsloven, hvilket indebærer, at kommunen skal iagttage retssikkerhedslovens §§ 3-8 om fremgangsmåden ved gennemførelse af tvangsindgreb, ligesom kommunen skal være opmærksom på, om tvangsindgrebet –

grundet en mistanke om en strafbar lovovertrædelse – i stedet skal gennemføres efter reglerne i retsplejeloven (se nedenfor).

Det bemærkes, at kommunalbestyrelsen kan forlange, at en ejer eller lejer af en ejendom skal oplyse, hvem der er bruger af ejendommen, hvis det er nødvendigt for at behandle en sag om et forbud. Kommunalbestyrelsen kan herudover forlange, at en bruger skal oplyse, hvem der i øvrigt er bruger af ejendommen, hvis det er nødvendigt for at behandle en sag om et forbud, jf. også afsnit 4.5.3.

Er der en rimelig mistanke om, at en person har begået et strafbart forhold?

Hvis ejeren eller brugeren af ejendommen på grund af de konkrete omstændigheder i sagen med rimelig grund er mistænkt for en strafbar overtrædelse af forbuddet, jf. samlingsstedsforbudslovens § 8, kan kommunens personale eller politiet ikke efter samlingsstedsforbudslovens § 5, stk. 4, skaffe sig adgang til ejendommen for at skaffe oplysninger om det strafbare forhold.

Det skyldes, at indgreb efter samlingsstedsforbudslovens § 5, stk. 4, skal foretages under iagttagelse af retssikkerhedslovens regler. Det følger af retssikkerhedslovens § 9, at hvis en enkeltperson eller juridisk person med rimelig grund mistænkes for at have begået en strafbar lovovertrædelse, kan tvangsindgreb over for den mistænkte med henblik på at tilvejebringe oplysninger om det forhold, som mistanken omfatter, alene gennemføres efter reglerne i retsplejeloven.

Hvis ejeren eller brugeren af ejendommen med rimelig grund er mistænkt for en strafbar overtrædelse af forbuddet, vil forholdet i stedet kunne anmeldes til politiet af kommunen, og politiet vil i givet fald kunne gå videre med sagen som en straffesag. Politiet kan herefter foretage ransagning efter reglerne i retsplejeloven, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Uanset om ejeren eller brugeren med rimelig grund mistænkes for en strafbar overtrædelse af et forbud, kan kommunens personale eller politiet få adgang til ejendommen, hvis dette sker med henblik på anvendelse af beføjelsen til at kræve, at personer, som vurderes at opholde sig på ejendommen som led i anvendelsen af denne som samlingssted for gruppen, øjeblikkeligt forlader ejendommen, eller hvis det sker med henblik på politiets gennemtvungelse af sådanne beslutninger.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 21 og 38 f.

6.1.2 Politiets rolle

Håndhævelse af et samlingsstedsforbud kan kræve hjælp fra politiet, som derfor også har en række beføjelser:

- Politiet kan kræve, at en enhver person, som vurderes at opholde sig på ejendommen som led i anvendelsen af denne som samlingssted for gruppen, øjeblikkeligt forlader ejendommen, jf. § 5, stk. 2, 2. pkt.
- Hvis en person ikke frivilligt forlader ejendommen efter, at politiet eller kommunalbestyrelsens personale har krævet det, kan politiet under anvendelse af fornøden magt sikre, at personen forlader ejendommen, jf. § 5, stk. 3.
- Politiet kan mod fremvisning af legitimation få adgang til ejendommen uden retskendelse, hvis det er nødvendigt for at kræve, at en person, som vurderes at opholde sig på

ejendommen som led i anvendelsen af denne som samlingssted for en gruppe, øjeblikket forlader ejendommen, eller hvis det er nødvendigt for at sikre, at en person forlader ejendommen under anvendelse af den fornødne magt, jf. § 5, stk. 4, 2. pkt.

- Politiet kan endelig yde kommunalbestyrelsen nødvendig bistand til, at de kan få adgang til ejendommen uden retskendelse, jf. § 5, stk. 5.

Efter samlingsstedsforbudslovens § 6, stk. 1, kan politiet desuden, når der er nedlagt et samlingsstedsforbud i medfør af § 1, stk. 1, meddele en person forbud mod at opholde sig på ejendommen og mod at opholde sig eller færdes frem og tilbage inden for en afstand af 200 meter fra ejendommen, *hvis* kommunalbestyrelsens personale eller politiet tidligere har krævet, at personen forlader ejendommen, jf. lovens § 5, stk. 2, og personen i gyldighedsperioden for forbuddet på ny vurderes at opholde sig på ejendommen som led i anvendelsen af denne som samlingssted for gruppen, eller der er grund til at tro, at det vil ske.

Det er ikke en betingelse, at der er forløbet en bestemt periode fra det tidspunkt, hvor kommunens personale eller politiet tidligere har krævet, at den pågældende forlader ejendommen, og indtil den pågældende på ny vurderes at opholde sig på ejendommen som led i anvendelsen af denne som samlingssted for gruppen. Hvis personen således i første omgang efterkommer kravet om at forlade ejendommen, men umiddelbart herefter vender tilbage, vil der kunne meddeles opholdsforbud efter samlingsstedsforbudslovens § 6.

Hvis kommunens personale eller politiet tidligere har krævet, at en person skal forlade ejendommen, og der er grund til at tro, at den pågældende person på ny vil opholde sig på ejendommen som led i anvendelsen af denne som samlingssted for gruppen, vil politiet ligeledes kunne nedlægge et opholdsforbud efter samlingsstedsforbudslovens § 6. Det vil bero på en konkret vurdering, men det kan f.eks. være relevant, hvis en person ikke frivilligt forlader ejendommen, efter kommunens personale eller politiet har krævet det, og det således er nødvendigt for politiet at anvende den fornødne magt til at sikre, at personen forlader ejendommen, eller hvis personen forlader ejendommen efter krav fra kommunens personale eller politiet, men herefter uden rimelig grund bliver i området omkring ejendommen.

Hvis personen bor eller arbejder inden for det område, som er omfattet af opholdsforbuddet efter samlingsstedsforbudslovens § 6, vil den pågældende kunne anvende sin bolig og bevæge sig frit til og fra sin bopæl eller arbejdsplads og ud i sit lokalområde, men vil ikke ellers kunne opholde sig i området.

Et opholdsforbud efter samlingsstedsforbudslovens § 6 gælder som udgangspunkt i 3 måneder, dog kun så længe forbuddet nedlagt efter lovens § 1, stk. 1, gælder. Opholdsforbuddet kan under visse omstændigheder forlænges.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 21 ff. og 38 ff.

6.2 Straf

Efter samlingsstedsforbudslovens § 8, stk. 1, straffes med bøde en ejer eller bruger, der overtræder et forbud nedlagt i medfør af § 1, stk. 1, eller en person, der overtræder et opholdsforbud

meddelt i medfør af § 6, stk. 1. Hvis der er tale om gentagne overtrædelser, kan straffen stige til fængsel i indtil 4 måneder. Det er en forudsætning for at idømme straf, at den pågældende har handlet uagtsomt eller forsætligt.

Hvis en lejer straffes for en overtrædelse af § 8, stk. 1, ved at have anvendt det lejede som samlingssted i strid med et forbud, underretter politiet udlejeren, jf. samlingsstedsforbudslovens § 9.

Efter samlingsstedsforbudslovens § 8, stk. 2, straffes med bøde den, der afgiver urigtige eller vildledende oplysninger, som den pågældende ifølge lovens § 4 er forpligtet til at give. Dette fraviges dog, hvis højere straf kan idømmes efter øvrig lovgivning.

Juridiske personer kan pålægges straf efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 21 og 41 f.

7. Øvrig lovgivning hvor kommunalbestyrelsen har kompetencen

7.1 Planloven

Planloven⁸ kan efter omstændighederne anvendes til at undgå etablering af rockerborge og bandeklubhuse mv. og bringe anvendelsen af ejendomme som sådanne tilholdssteder til ophør.

Efter planloven kan kommunerne tilvejebringe lokalplaner, som indebærer, at der, når lokalplanen er bekendtgjort offentligt, ikke retligt eller faktisk må etableres forhold i strid med planens bestemmelser, medmindre der meddeles dispensation. En eventuel rockerborg eller et eventuelt bandeklubhus kan således være i strid med regler i lokalplanen om f.eks. faste hegn eller forbud mod placering af skilte på bygningers facade. En lokalplan retter sig dog alene mod fremtidige forhold og kan derfor ikke i sig selv gennemtvinge ændringer i en eksisterende, lovlig anvendelse af en ejendom eller forhold på ejendommen.

Hvis der ikke er en lokalplan for en ejendom, vil ejendommen i planlægningsmæssig forstand alene være reguleret af kommuneplanen.

Følgende bestemmelser kan f.eks. være relevante:

- § 12, stk. 3 (kommende forhold i strid med kommuneplanens rammedel). Det bemærkes, at bestemmelsen i praksis har begrænset betydning i sager om rockerborge mv.
- § 14 (midlertidigt forbud mod forhold, som kan hindres ved en lokalplan)
- §§ 35-38 (krav om landzonetilladelse).
- § 38 a-41 (særlige regler for sommerhusområder).
- § 43 (håndhævelse af privatretlige servitutter).
- § 47 (ekspropriation til virkeliggørelse af lokalplan mv.). Det bemærkes, at bestemmelsen i praksis har begrænset betydning i sager om rockerborge mv.
- § 51, stk. 3 (etablerede forhold i strid med lokalplan mv. og påbud om lovliggørelse).
- § 56 a (oplysningspligt).
- § 57 (adgang til enhver ejendom i tilsynsøjemed).
- § 63, stk. 1 (ulovlige forhold skal berigtiges af ejeren, og hvis forholdet består i en ulovlig brug af ejendommen, påhviler pligten tillige brugeren).

⁸ Bekendtgørelse nr. 572 af 29. maj 2024 af lov om planlægning med senere ændringer.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 8 f. og vejledning nr. 9650 af 29. juni 2017 om anvendelse af planloven i sager om rockerborge.

7.2 Byggeloven

Byggeloven⁹ kan i et vist omfang anvendes til at begrænse etableringen eller anvendelsen af rockerborge og bandeklubhuse mv.

Byggeloven og bygningsreglementet, der er udfærdiget i medfør af loven, fastsætter krav vedrørende bl.a. tilladelse, udførelse, indretning og brug, der gælder for byggeri omfattet af loven. Hvis f.eks. et byggeri af en rockerborg eller et bandeklubhus mv. er påbegyndt uden tilladelse, eller at et byggeri ikke lever op til de tekniske krav i bygningsreglementet, kan en kommune efter omstændighederne meddele et påbud om, at forholdet lovliggøres.

Følgende bestemmelser kan f.eks. være relevante:

- § 16 (byggetilladelse fra kommunalbestyrelsen).
- § 16 A-B (ibrugtagningstilladelse fra kommunalbestyrelsen).
- § 16 C (påbud om lovliggørelse mv.).
- § 17 (ulovlige forhold skal berigtiges af ejeren, og hvis forholdet består i en ulovlig brug af ejendommen, påhviler pligten tillige brugeren).
- §§ 19-20 (adgang til privat ejendom for at undersøge om der er sket overtrædelser af loven m.v. og foretage eftersyn).

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 193 som fremsat, side 9 f.

7.3 Byfornyelsesloven

Byfornyelsesloven¹⁰ har til formål at give kommunerne mulighed for at sikre gode boligsociale forhold både i og uden for vækstområder i byerne og på landet. Kommunalbestyrelsen træffer i den forbindelse bl.a. beslutning om områdefornyelse på baggrund af et program for områdefornyelse (byfornyelsesprogrammet).

Følgende bestemmelser kan f.eks. være relevante:

- § 75 a (påbud hvis en ejendom ved dens beliggenhed, indretning eller ved andre forhold er sundhedsfarlig eller brandfarlig, jf. § 75)
- § 76 (kondemnering hvis en bygnings benyttelse til beboelse eller ophold er forbundet med sundhedsfare eller brandfare)

⁹ Bekendtgørelse nr. 1178 af 23. september 2016 af byggeloven med senere ændringer.

¹⁰ Bekendtgørelse nr. 794 af 27. april 2021 af lov om byfornyelse og udvikling af byer med senere ændringer.

8. Øvrig lovgivning hvor politiet har kompetencen

8.1 Rockerloven

Politiet kan efter rockerloven nedlægge forbud mod ophold i en rockerborg eller et lignende tilholdssted. Loven har til formål at afværge fare for naboer og andre ved et angreb mod sådanne ejendomme.

Politiet kan forbyde en person at opholde sig i en bestemt ejendom, hvis ejendommen tjener som tilholdssted for en gruppe, som den pågældende person tilhører eller har tilknytning til, og den pågældendes tilstedeværelse i ejendommen og omstændighederne i øvrigt skønnes at indebære risiko for angreb, der vil være til fare for personer, der bor eller befinder sig i nærheden af ejendommen, jf. rockerlovens § 1, stk. 1.

Det følger derudover af rockerlovens § 1, stk. 2, 1. pkt., at politiet kan forbyde enhver person adgang til en bestemt ejendom, hvis der vurderes at være betydelig risiko for et angreb, der vil være til fare for personer, der bor eller befinder sig i nærheden af ejendommen.

I begge tilfælde er det en betingelse, at det angreb, der er risiko for, må antages at have baggrund i en verserende konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten er anvendt våben eller eksplosivstoffer eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180, jf. rockerlovens § 1, stk. 3.

Forbud nedlægges for et nærmere bestemt tidsrum eller indtil videre, jf. rockerlovens § 1, stk. 4.

Politiet skal ophæve et forbud, når den risiko for angreb, der gav anledning til forbuddet, ikke længere foreligger. Det gælder ikke alene i tilfælde, hvor forbud er nedlagt indtil videre, men også hvor forbud er nedlagt for et bestemt tidsrum.

Som nævnt under afsnit 4.2 vil det sædvanligvis være relevant for en kommune at overveje, om der kan nedlægges et samlingsstedsforbud i forbindelse med, at politiet har fundet anledning til at nedlægge et midlertidigt forbud mod ophold på ejendommen med hjemmel i rockerloven. Det er forudsat, at politiet og kommunen er i dialog derom.

Forsætlig overtrædelse af forbud udstedt i medfør af rockerlovens § 1 straffes med fængsel indtil 2 år, jf. rockerlovens § 2.

Eksempel fra praksis

Planklagenævnet opretholdt i sin afgørelse af 27. maj 2024 Odense Kommunes forbud. Kommunen havde bl.a. begrundet sin afgørelse med, at politiet havde nedlagt et midlertidigt forbud

mod ophold på ejendommen med hjemmel i rockerloven, som efterfølgende var blevet forlænget. Politiets forbud var nedlagt på baggrund af voldsomme hændelser i København, hvor samme rockergruppering som holdt til i det klubhus, der var omfattet af kommunens forbud efter samlingsstedsforbudsloven, var blevet angrebet – formentligt som led i en verserende konflikt. Klager havde bl.a. gjort gældende, at der ikke var konkrete oplysninger om nogen trussel mod ejendommen, og at der ikke derudover var oplysninger om, at anvendelsen af ejendommen medførte gener for de omkringboende.

Flertallet i Planklagenævnet fandt ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at anvendelsen af ejendommen var egnet til at medføre væsentlig ulempe og utryghed for de omkringboende. Flertallet lagde navnlig vægt på, at politiet på tidspunktet for kommunes afgørelse havde nedlagt et forbud efter rockerloven, som var begrundet i en verserende konflikt, og på oplysningerne om baggrunden for, at forbuddet blev nedlagt. Det forhold, at der ikke var oplysninger om, at anvendelsen derudover havde medført gener for de omkringboende, fandt Planklagenævnet var uden betydning i den konkrete sag, idet den konkrete risiko for et angreb mod ejendommen er så alvorligt et forhold, at dette alene kan begrunde et forbud.

8.2 Øvrig lovgivning

Udover rockerloven findes en række regler, som har betydning for politiets og kommunernes indsats over for rockerborge og bandeklubhuse mv.

Der findes bl.a. regler i hashklubloven,¹¹ hvorefter politiet har mulighed for at nedlægge forbud mod, at der i bestemte lokaler modtages besøgende, eller at der opholder sig besøgende i eller i umiddelbar nærhed af bestemte lokaler.

Derudover har politiet efter politilovens¹² § 6 mulighed for at oprette såkaldte visitationszoner, som er områder, hvor politiet, uden at der foreligger en konkret mistanke, kan foretage stikprøvevisitationer af personer og biler mv. Hvis betingelserne for at oprette en visitationszone er opfyldt, vil det være muligt at oprette en visitationszone i området omkring en rockerborg eller et lignende tilholdssted i forbindelse med eksempelvis arrangementer i tilholdsstedet.

Efter § 6 i bekendtgørelse om politiets sikring af den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed mv. samt politiets adgang til at iværksætte midlertidige foranstaltninger (ordensbekendtgørelsen) har politiet under visse betingelser desuden mulighed for at meddele zoneforbud.

Politiet har herudover mulighed for i visse tilfælde at gribe inden over for støjende adfærd, høj musik mv. i forbindelse med rockerborge og lignende tilholdssteder efter regler i politiloven og ordensbekendtgørelsen.

¹¹ Lov nr. 471 af 7. juni 2001 om forbud mod besøgende i bestemte lokaler med senere ændringer.

¹² Bekendtgørelse nr. 1270 af 29. november 2019 af lov om politiets virksomhed med senere ændringer.

9. Oversigt over sagsgang

1. En henvendelse fra en medarbejder i kommunen, politiet eller fra en eller flere borgere giver anledning til at overveje, om der skal nedlægges et forbud.
2. Sagen oplyses i kommunen ved, at der indsamles dokumentation for, om betingelserne for at nedlægge et forbud er opfyldt. Dokumentation kan f.eks. indsamles fra politiet eller fra kommunen selv. Kommunen drøfter i den forbindelse sagen med den lokale politikreds. Adgangen til at nedlægge et forbud drøftes også løbende i kredsrådene. Der henvises til afsnit 4.5.
3. Sagen vurderes af de relevante medarbejdere i kommunen. Kommunalbestyrelsen skal overveje at nedlægge forbud eller meddele advarsel, når betingelserne er opfyldt. Hvis der er tvivl om vurderingen, kan der tages kontakt til andre kommuner med henblik på at dele erfaringer og oplysninger om relevant praksis.
4. Hvis betingelserne vurderes at være opfyldt, nedlægges der et forbud. Hvis det vurderes uforholdsmæssigt indgribende, skal der i stedet meddeles en advarsel. Der henvises til afsnit 2.
5. Forbuddet eller advarslen afleveres på ejendommen, tinglyses og ejendommens ejere og brugere underrettes som udgangspunkt. Politiet underrettes også. Der henvises til afsnit 4.3.
6. Kommunalbestyrelsen påser om forbuddet overholdes. Kommunalbestyrelsens medarbejdere kan i den forbindelse under visse betingelser bede en person om øjeblikkeligt at forlade ejendommen. Kommunalbestyrelsens personale kan også under visse betingelser mod fremvisning af legitimation få adgang til ejendommen uden retskendelse. Kommunalbestyrelsen kan få bistand af politiet hertil. Der henvises til afsnit 6.1.
7. Forbuddet eller advarslen udløber. Politiet underrettes. Der henvises til afsnit 3.3 og 4.3.2.2.
8. Når forbuddet eller advarslen ikke længere har retsvirkning, aflyses det i tingbogen. Der henvises til afsnit 4.3.4.

Dato

[dd mmmm åååå]

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Telefon

72 26 84 00

E-mail

jm@jm.dk

ISBN

978-88-98564-35-7